

Världen Idag – artikel 4: Likheter

Det är bara att konstatera: Vi är lika apor – i synnerhet vissa av oss...

Vi har blivit lärda att detta är ett ovedersägligt bevis för att vi härstammar från apliknande förfäder. Stämmer verkligen det? Eller kan det finnas någon annan förklaring?

Nej, det stämmer inte, och – ja, det finns en annan förklaring.

Varierande grad av likheter är en fullständig självklarhet, helt oberoende av vilken sorts objekt man väljer att studera. Vi kan arrangera sand, grus och sten på en strand efter storlek, form och färg i prydliga mönster, t.ex. i form av ett trädmönster med olika färger på de olika "grenarna" och sedan hävda att det hela är ett "utvecklingsträd" som beskriver hur de olikfärgade stenarna uppkom från mer "ursprungliga" sandkorn. Givetvis utan att det har någonting med verkligheten att göra.

Eller vi kan anordna transportmedel som rullar på hjul och arrangera dem med en enhjuling längst ner, successivt förbinda dem med cyklar, mopeder och motorcyklar längs en gren. Sedan kan vi "duplicera" till fyra hjul och skapa en fyrhjulingsgren som börjar med barnvagnar och bilar av allt mer komplicerade konstruktioner. Längs grenen med trehjulingar låter vi objekten utveckla flygförmåga via segelflygplan och till slut jumbojetplan och stridsflygplan.

Det är också möjligt för oss att ta en promenad i skogen och hämta med oss en mängd levande organismer alltifrån baciller till älgar och allt däremellan och sedan arrangera dem hemma på köksgolvet med början i de "primitiva" bakterierna och avsluta grenarna med tjädertuppar, älgar, människor, fladdermöss och granar. Men vad skulle vi därmed ha bevisat? Ingenting. Bara just att föremål eller varelser med varierande grad av likheter alltid är möjliga att arrangera i mönster.

Apor är alltså lika människor. Genetiskt sett till ungefär 95%. Det är inte särskilt förvånande. Ett litet barn utan några som helst kunskaper i vare sig genetik eller evolutionsteori skulle förmodligen också gissa att aporna är ungefär så pass lika oss "på insidan", en hund mindre än så, en groda ännu mindre och en dagmask ännu mindre. Möjligen skulle barnet gissa att likheten mellan oss och bananer var mindre än den faktiskt är (den är ca 50%!).

Likheter bevisar alltså inte släktskap. Likheter *kan* naturligtvis bero på släktskap, men *bevisar* det inte. Bibeln säger att Gud skapade de levande varelserna efter sina respektive "slag" eller "grundtyper". Modern skapelseteori arbetar med modellen att de skapade grundtyperna av levande organismerna skapades som separata enheter med en inneboende variationspotential eller "töjbarhet", för att de skulle kunna anpassa sig till olika miljöer i en föränderlig värld. Dessvärre skulle denna variation så småningom komma att misstolkas som "evolution" i liten skala av anhängare av en naturalistisk filosofi. Om Gud inte skapat levande varelser med varierande grad av likheter skulle världen ha varit ytterst enahanda. Men Han älskar mångfald.

Men om nu likheter skulle kunna bero på släktskap, skulle då inte evolutionen kunna vara förklaringen till livets mångfald trots allt?

Det finns flera slags företeelser i den levande världen som gör det ytterst osannolikt. Annorlunda uttryckt – om evolutionen vore en sann verklighetsbeskrivning så hade den levande världen sett helt annorlunda ut än den faktiskt gör. Låt oss se på tre exempel:

För det första – om evolutionen vore sann skulle vi förvänta oss en levande värld med successiva, glidande övergångar mellan de olika livsformerna. Så ser det inte ut. Redan ett litet barn vet att skilja

mellan en fågel, en groda, en ödla och en mask. Livsformerna är separata och väl avgränsade såväl de varelser som lever idag som de som bara återfinns i form av fossil. Mats Molén kommer att utveckla den saken närmare i sin artikel om fossil.

För det andra – många strukturer i levande varelser skulle omedelbart förlora sin funktion om en enda enskild beståndsdel skulle saknas eller sluta fungera. Biokemisten Michael Behe har illustrerat det med en klassisk minimalistisk musfälla. Varje detalj måste finnas på sin plats för att anordningen ska kunna fånga några möss. Den är icke-reducerbar, ett bevis för att den inte kan ha uppstått genom en stegvis procedur där varje mellansteg är funktionellt (vilket evolutionen skulle kräva för de levande motsvarigheterna för att undvika bortselektion). Icke-reducerbarheten hos en mängd system i levande organismer vittnar om medveten, intelligent design. Exempelen är otaliga, men bakterieflagellen och blodlevringskaskaden är ett par väl undersökta. Googla gärna.

För det tredje – likheter som inte beror på släktskap. När en evolutionist konstaterar att människan och schimpansen liknar varandra blir slutsatsen utan minsta reservation att likheten är en konsekvens av att människan och apan har en gemensam förfader i det förflutna. Likhet bevisar alltså evolutionärt släktskap.

Men den levande världen formligen vimlar av strukturer som återfinns i grupper av organismer som *inte* anses vara nära besläktade. Exempelvis har fladdermöss och tandvalar samma typ av ekolodsutrusning som de använder för att fånga sin föda. De har till och med över 200 gemensamma gener som kodar för dessa system. I detta fallet är det ingen evolutionist som tror att de båda varelserna har en gemensam förfader som var utrustad med detta system. I stället förklarar man det med "konvergent evolution". Den här gången bevisar likheten *inte* evolutionärt släktskap.

Den anmärkningsvärda slutsatsen blir att likheter där organismerna antas vara nära släkt tolkas som ett bevis för evolution. Men likheter som *inte* beror på nära släktskap tolkas även det som bevis för evolution. Alla vägar tycks med andra ord bära till Rom.

Det finns ett långt mer konsekvent sätt att tolka likheter och skillnader mellan de levande varelserna. Likheterna visar att Skaparen är en. Skillnaderna mellan dem uttrycker Hans mångfaldiga kreativitet och visdom!

Göran Schmidt

Civilingenjör, biolog, skolledare

Ordförande i föreningen Genesis